

חוק לתיקון פקודת המשטרה (מס' 7), תש"ם-1980 *

1. בפקודת המשטרה [נוסח חדש], תשל"א-1971, אחרי פרק שביעי יבוא:

הוספת פרק
שביעי 1

פרק שביעי 1: בירור קבילות שוטרים

- הגדרות
- 91א. בפרק זה –
"מעשה" – לרבות מחדל ופיגור בעשיה;
"דן יחיד" – קצין משטרה בכיר הדן בעבירות משמעת לפי סימן א'
לפרק החמישי.
- מינוי נציב
הקבילות
- 91ב. (א) שר הפנים, בהתייעצות עם שר המשפטים ובאישור ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת, ימנה נציב קבילות שוטרים (להלן – נציב הקבילות); תקופת כהונתו תהיה חמש שנים מיום מינויו.
(ב) הודעה על מינויו של נציב הקבילות ועל מענו תפורסם ברשומות.
- קבילה יל מי
- 91ג. אלה רשאים להגיש קבילה:
(1) אדם הרואה עצמו נפגע ממעשה כאמור בסעיף 91 שנעשה לגביו בזמן היותו שוטר (להלן – השוטר הנפגע);
(2) בנו, בתו, אחיו או אחותו של השוטר הנפגע, אם מלאו להם 16 שנה, או הוריו או בן-זוגו של אותו שוטר, ובאין אחד מאלה – מי שנתבקש מאת השוטר הנפגע לעשות כך.
- דרך הגשת
הקבילה
- 91ד. קבילה תוגש בכתב במישרין לנציב הקבילות, תיחתם ביד הקובל, תישלח בדואר אזרחי או משטרתי ויצויינו בה הפרטים האלה:
(1) שמו, מספרו האישי, דרגתו ותפקידו של השוטר הנפגע והיחידה שבה הוא משרת; הגיש את הקבילה מי שחדל להיות שוטר, או אדם כאמור בסעיף 91ג(2), יצויינו בה בנוסף לפרטי השוטר הנפגע, כאמור, גם שמו ומענו של הקובל;
(2) זהותו של האדם שעליו הוא קובל, ואם אין בידו לתאר זהותו – כל פרט שבידו המסייע לזיהויו;
(3) תיאור מפורט של המעשה שעליו נסבה הקבילה, לרבות המועד שבו אירע, וכל פרט אחר הנוגע לענין והמסייע לבירור יעיל של הקבילה;
(4) אם פנה השוטר הנפגע למפקדו או לגורם אחר במשטרה בנושא הקבילה, לפני מועד הגשתה – התשובה שקיבל.
- קבילה על מי
- 91ה. קבילה ניתנת להגשה על מי שבזמן עשיית המעשה כאמור בסעיף 191 היה שוטר (להלן – הנקבל).

* נתקבל בכנסת ביום א' באדר תש"ם (18 בפברואר 1980); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 1418, תש"ם, עמ' 15.
1 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 17, עמ' 390; ס"ח תשל"ב, עמ' 22; תשל"ג, עמ' 23, עמ' 173; תשל"ד, עמ' 46; תשל"ה, עמ' 89; תשל"ט, עמ' 137.

- (1) הוא פוגע במישרין בשוטר הנפגע או מונע ממנו במישור ריב טובת הנאה;
- (2) הוא נוגע לשירותו של השוטר הנפגע במשטרה;
- (3) הוא בניגוד לחיקוק או לפקודות או הוראות המחייבות במשטרה, או ללא סמכות חוקית, או שיש בו פסול אחר על פי דין, או שהוא, לדעת הקובל, בניגוד למינהל תקין, או שיש בו משום שרירות, נוקשות יתירה או אי-צדק בולט.

191. בקבילות אלה לא יהיה בירור:

קבילות שאין לברר אותן

- (1) קבילה על אי-קידום בדרגה או בתפקיד אלא אם נעשה מטעמים פסולים ותוך אפליה;
- (2) קבילה הנוגעת לענין התלוי ועומד בבית משפט או בית דין או קבילה על פסק דין של בית משפט או בית דין או על פסק של דן יחיד;
- (3) קבילה על פעולה שיפוטית של בית דין למשמעת או של דן יחיד;
- (4) קבילה על החלטה של המפקח הכללי בענין אישור גזר דין של בית דין למשמעת;
- (5) קבילה על מעשה שהוא עבירה שבקשר עמה מתנהלת חקירה במשטרה.

191ח. אלה קבילות שלא יהיה בהן בירור אלא אם מצא נציב הקבילות שקיימת סיבה מיוחדת המצדיקה את בירורן:

קבילות שבירורן מצריך סיבה מיוחדת

- (1) קבילה בענין שניתנה בו החלטה שעליה אפשר, או היה אפשר, להגיש השגה, ערר או ערעור, והוא אינו מסוג הענינים שסעיף 191 דן בהם;
- (2) קבילה שהוגשה לאחר שעברה שנה מיום המעשה שעליו היא נסבה, ואם המעשה נודע לקובל מאוחר יותר – מהיום שבו נודע לו המעשה;
- (3) קבילה על מעשה שפגיעתו בשוטר הנפגע, לדעת נציב הקבילות, היא מזערית, או שסכור נציב הקבילות כי המעשה ראוי מעצם טיבו שיברר אותו מפקדו של השוטר הנפגע או גורם אחר במשטרה;
- (4) קבילה על תלונה שהמונה על הביקורת ועל תלונות הציבור במשטרה בירר אותה או התחיל לברר אותה;
- (5) קבילה נגד מי שחדל להיות שוטר לפני בירורה, והיא מתייחסת להתנהגות בעלת אופי אישי.

191ט. (א) משהוגשה קבילה יפתח נציב הקבילות בבירורה, זולת אם ראה שאינה ממלאה אחרי סעיף 191ג, או שאינה ממלאה בפרט חשוב אחרי סעיף 191ד, או שאינה בגדר סעיף 191ה או בגדר סעיף 191ו, או שאין

מתיחת הבירור

לברר אותה מאחת הסיבות המנויות בסעיף 191 או בסעיף 191ח. או שהיא קנטרנית.

(ב) החליט נציב הקבילות שלא לפתוח בבירור הקבילה, כאמור בסעיף קטן (א), יודיע לקובל בכתב שלא יברר את הקבילה ויציין את הנימוקים לכך.

(ג) החליט נציב הקבילות שלא לפתוח בבירור הקבילה, כאמור בסעיף קטן (א), ומצא שקיימת סיבה מיוחדת המצדיקה העברת הקבילה לגורם אחר כלשהו במשטרה, רשאי הוא להעבירה אליו, ובלבד שהסכים לכך השוטר הנפגע.

91. (א) נציב הקבילות רשאי לברר את הקבילה בכל דרך שיראה, הוא אינו קשור להוראה שבסדר דין או בדיני ראיות.

דרכי הבירור

(ב) נציב הקבילות יביא את הקבילה לידיעת הנקבל ולידיעת מפקדו ויתן להם הזדמנות נאותה להשיב עליה ורשאי הוא לדרוש מהם כי ישיבו על הקבילה תוך תקופה הנקובה בדרישתו.

(ג) על הבירור לפני נציב הקבילות ולפני מי שהוא הסמיך לכך יחולו הוראות סעיפים 9 עד 11 לחוק ועדות חקירה, תשכ"ט-1968², בשינויים לפי הענין, וכן יחולו הוראות סעיף 27 (ב) לחוק האמור על אדם שאינו שוטר שהוזמן להתייצב לפניהם.

(ד) ראה נציב הקבילות שאדם אחר עלול להיפגע מעצם הבירור או מתוצאותיו, יודיע לו נציב הקבילות על כך ויעמיד לרשותו בדרך שיראה לנכון את חומר הראיות הנוגע לאותה פגיעה.

(ה) על אף האמור בסעיף קטן (ד) רשאי נציב הקבילות שלא להודיע לפלוני כאמור שם, ובלבד ששוכנע שאין במהלך הבירור לפגוע בו ושבהודעתו, בממצאיו ובהמלצותיו לא יקבע לגביו דבר.

(ו) האמור בסעיפים קטנים (ג) ו-(ד) אינו בה לגרוע מהוראות פרק ג' לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971³.

91א. (א) שוטר לא יעשה דבר שיש בו כדי למנוע, לעכב או להפריע בהגשת קבילה לנציב הקבילות, בהעברתה או בבירורה.

הגשת סיוע

(ב) שוטר ייענה לדרישת נציב הקבילות או כל מי שהוא הסמיך לכך להגיש חוות דעת מקצועית וכל מידע וסיוע אחר הדרושים לקידום בירורה של קבילה.

91ב. נציב הקבילות יפסיק את בירור הקבילה אם נוכח שנתקיימה אחת העילות המצדיקות שלא לפתוח בבירורה לפי פרק זה, ויהיה רשאי להפסיקו אם נוכח שענין הקבילה בא על תיקונו, או אם הנקבל חדל להיות שוטר והקבילה מתייחסת להתנהגות בעלת אופי אישי; הפסיק נציב הקבילות את בירור הקבילה, יודיע על כך בכתב לקובל, לנקבל ולמפקדו של הנקבל, ויציין את הנימוקים לכך.

הפסקת הבירור

² ס"ח תשי"ט, עמ' 28.

³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, עמ' 421.

91ג. (א) מצא נציב הקבילות שהקבילה היתה צודקת, כולה או מקצתה, ימסור על כך הודעה מנומקת בכתב לקובל, לנקבל, למפקדו של הנקבל, לכל גורם אחר במשטרה שיראה לנכון ולקצין משטרה בכיר שהמפקח הכללי הסמיכו לכך; נציב הקבילות רשאי לפרט בהודעתו את תמצית ממצאיו ורשאי הוא להצביע לפני כל גורם במשטרה על הצורך בתיקון ליקוי או עוול שהעלה הבירור ולהמליץ על הדרך לתיקונם או למניעת הישנותם.

(ב) הקצין שהסמיכו לכך המפקח הכללי כאמור בסעיף קטן (א) יודיע לנציב הקבילות בהקדם האפשרי, אך לא יאוחר מחדשיים מיום קבלת ההודעה, על הצעדים שנקטו; אם לא תוקנו הליקויים שהצביע עליהם נציב הקבילות, יצויין הדבר, בצירוף הנימוקים לכך.

(ג) מצא נציב הקבילות שהקבילה לא היתה צודקת, ימסור על כך הודעה מנומקת בכתב לקובל, לנקבל, למפקדו של הנקבל ולכל גורם אחר במשטרה שיראה לנכון, ורשאי הוא לפרט בה את תמצית ממצאיו.

(ד) העלה בירור הקבילה חשד שנעברה עבירה פלילית, ישלח נציב הקבילות הודעה על כך ליועץ המשפטי לממשלה; העלה בירור הקבילה חשד שנעברה עבירת משמעת, יודיע נציב הקבילות על כך לראש מינהל כוח אדם במשטרה.

(ה) לא יינקטו הליכים משמעתיים נגד שוטר שקבילתו נמצאה בלתי צודקת, אלא אם נציב הקבילות קבע כי הקבילה היתה כוזבת במזיד והמליץ לפני ראש מינהל כוח אדם לנקוט כלפיו בהליכים משמעתיים.

91ד. (א) הודעה של נציב הקבילות לפי סעיף 91ג לא תכלול ולא תגלה חומר או ידיעה אשר גילויים נאסר על פי הוראות סעיפים 44 או 45 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971.

(ב) ראה נציב הקבילות כי הודעתו עלולה לכלול או לגלות חומר או ידיעה כאמור בסעיף קטן (א) ולא הביע שר את דעתו לפי סעיפים 44 או 45 האמורים, יבקש נציב הקבילות את חוות דעת השר הנוגע לענין לפני שיתן את הודעתו.

(ג) בהודעה על תוצאות הבירור יהיה נציב הקבילות פטור מלהודיע את ממצאיו ונימוקיו —

- (1) כשהקבילה היתה בענין מינוי לתפקיד פלוני, או בענין העלאה בדרגה, או בענין תכנה של חוות דעת על השוטר הנפגע או בענין פיטוריו מהמשטרה;
- (2) כשגילויים עלול, לדעתו, לפגוע שלא כדין בזכותו של אדם זולת הקובל;
- (3) כשיש לדעתו בגילויים משום גילוי סוד מקצועי או ידיעה סודית כמשמעותם לפי כל דין;
- (4) כשיש לדעתו בגילויים כדי לפגוע בסדר הטוב או במשמעת במשטרה.

91טו. (א) החלטותיו וממצאיו של נציב הקבילות בענין קבילה –

(1) אין בהם כדי להעניק לקובל או לאדם אחר זכות או סעד בדיון משמעתי או בבית דין או בבית משפט, שלא היו לו לפני כן;

(2) אין בהם כדי למנוע מהקובל או מכל אדם אחר להשתמש בזכות או לבקש סעד שהוא זכאי להם; אולם אם נקבע לכך מועד בחיקוק או בפקודות או הוראות המחייבות במשטרה לא יוארך המועד על ידי הגשת הקבילה או בירורה.

(ב) שום בית משפט לא ייזקק לבקשת סעד נגד החלטותיו וממצאיו של נציב הקבילות בענין קבילה.

91טז. נציב הקבילות וכל אדם אחר שבעזרתו מבצע נציב הקבילות את תפקידיו חייבים לשמור בסוד כל ידיעה שהגיעה אליהם לרגל תפקידם, ולא לגלותה אלא לשם ביצוע המוטל עליהם לפי פרק זה.

חובת סודיות

91טז. נציב הקבילות יגיש לשר ולועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת, מדי שנה, דין וחשבון בכתב על פעולותיו, שיכיל סקירה כללית ותיאור הטיפול במבחר קבילות, ורשאי הוא להגיש להם דין וחשבון כל אימת שיראה לנכון לעשות כן.

דין וחשבון

91טז. אין על נציב הקבילות מרות בעניני מילוי תפקידו על פי פרק זה זולת מרותו של הדין.

אי תלותו של נציב הקבילות

2. בסעיף 38 לחוק מבקר המדינה, תשי"ח–1958 [נוסח משולב] 4 –

(1) בפסקה (7), לפני "למשמעת במשטרת ישראל או בשירות בתי הסהר" יבוא "לסדרי השירות ולתנאי השירות או";

(2) בפסקה (8), המלים "לרבות שוטר וסהר" – יימחקו.

תיקון חוק מבקר המדינה

3. תחילתו של חוק זה ששים יום מיום פרסומו ברשומות.

תחילה

יוסף בורג
שר הפנים

מנחם בגין
ראש הממשלה

יצחק נבון
נשיא המדינה